

DARASA LA SITA

MUHULA WA KWANZA 2018

KISWAHILI

Chagua jibu sahihi ili kujaza mapengo yaliyo katika kifungu hiki.

Mazingira ni uhai. Mazingira ni 1 mazingira humpa mtu cheo kutokana na jinsi anapoishi 2. Ni jambo 3 kufurahisha sana kama kila mtu 4 ya kuona mazingira yanawekwa 5.

Hebu kwanza tuone nyumbani. Hapa 6 mazingira yanapoanza. Kitanda kitandikwe vizuri, nyumba ifagiwe kwa usawa, madirisha 7 ili kuwe na hewa safi na jua 8 hadi chumbani ili wadudu 9 wahame.

Nyasi 10 karibu na nyumba ni lazima zikatwe ili kupunguza 11. Takataka lazima 12 wakati zinapokusanywa ili wadudu kama 13 wasipate nafasi ya kutuletea uchafu na maradhi kama ya kuharisha. Mikebe iliyo wazi kandokando ya nyumba na 14 inaweza kujaa maji na kuwafanya wadudu hao wazaane lazima itupwe 15.

1. A. afia	B. avya	C. afya	D. afa
2. A. kulivyo	B. palivyo	C. mlivyo	D. kuwavyo
3. A. la	B. ya	C. cha	D. za
4. A. angeona njaa	B. angechukua kamba	C. angechukua hatua	D. angelilila wembe
5. A. masafi	B. safi	C. visafi	D. safisha
6. A. ndimo	B. ndiko	C. ndipo	D. ndiposa
7. A. zifunguliwe	B. wafunguliwe	C. ifunguliwe	D. yafunguliwe
8. A. lipenye	B. ipenye	C. liingie	D. iingie
9. A. mbaya	B. wabaya	C. baya	D. vibaya
10. A. ndefu	B. ndevu	C. defu	D. refu
11. A. umbu	B. ubu	C. mumbu	D. mbu
12. A. izikwe	B. ipandwe	C. zizikwe	D. zipandwe
13. A. konokono	B. insi	C. chawa	D. nzi
14. A. ambayo	B. ambazo	C. ambao	D. ambawo
15. A. bali	B. mbali	C. mbalimbali	D. mbari

Kutoka swali la 16 hadi la 30 chagua jibu lililo sahihi.

16. Jibu la "Ndoto njema" ni _____
 A. majaliwa   B. jaala
 C. ya mafanikio   D. wa salmini
17. "Rafiki yangu ni kunguru" maana yake ni _____
 A. mwerevu   B. mwoga
 C. mkaidi   D. mlafi

18. Barabara hii imenyoka _____
 A. mwaa!   B. pa!
 C. twaa!   D. chumbwi!

19. Tegua kitendawili hiki.

Nameza lakini sishibi

- A. maji   B. mate
 C. maziwa   D. uji

20. Chagua sentensi iliyo sahihi

- A. Mama ameenda kwa mkutano
- B. Mtoto hakuji kukula chakula
- C. Ana vitabu kumi na mbili
- D. Jino jingine limeng'olewa

21. Kamilisha methali

Kidole kimoja hakivunji _____

- A. chawa
- B. kuni
- C. kalamu
- D. nyumba

22. Neno lipi lililoendelezwa sahihi?

- A. asubuhi
- B. chukuwa
- C. wakisha
- D. ghorofa

23. Andika tarakimu hii kwa maneno:-

199,717

- A. laki moja tisaini na sita elfu mia saba kumi na saba
- B. laki moja tisaini na tisa elfu, mia saba kumi na saba
- C. laki kumi na tisa elfu tisa sabini na saba
- D. elfu kumi na tisa mia tisa na kumi na saba

24. Ni kiungo kipi kinachowekwa katika chai?

- A. karafuu
- B. dania
- C. tangawizi
- D. kitunguu maji

25. Ala hii ya muziki inaitwa

- A. gitaa
- B. ngoma
- C. tari
- D. parapanda

26. Ni sentensi ipi iliyotumia 'amba kwa usahihi'?

- A. mtoto ambaye aliyeshinda ni huyu
- B. ulimi ambayo unauma ni huu
- C. maga ambazo ni mbaya zishikwe
- D. wanafunzi ambao hijitahidi hufaulu

27. Aina ya meli inayotumika katika shughuli za kivita ni _____

- A. bomu
- B. manowari
- C. kifaru
- D. singe

28. Tumia kiulizi -pi kujaza pengo.

Ni mazingira _____ yaliyo mema

- A. yapi
- B. yupi
- C. ipi
- D. wapi

29. Kifaranga huyu _____ aliyeibwa

- A. ndicho
- B. ndiyo
- C. ndio
- D. ndiye

30. Tumia -ngine kujaza nafasi.

Tunda _____ limeoza

- A. lingine
- B. jingine
- C. ingine
- D. nyingine

Soma kifungu kifuatacho kisha uvajibu maswali 31-40.

Maina alisoma kwa shida. Wakati mwingine alienda shule bila ya kula chochote, hata wakati wa jioni alikosa chajjo. Kila siku yeye alikuwa tayari kuishi maisha magumu pamoja na ninaye na yote aliyokuwa akiambiwa na mama yake aliyazingatia.

Mtoto huyu alisoma kwa bidii. Kuwe kuna mvua au jua, baridi au joto. Maina alikuwa tayari kwa lolote lile. Shuleni alifanya bidii sana ingawa alikuwa na shida. Mwalimu wa nasari alimpenda sana kwa bidii na heshima aliyokuwa nayo.

Alipojiunga na shule ya msingi hakuna mtoto aliyemshinda katika darasa la kwanza. Alikuwa wa kwanza katika kila somo. Mvulana huyu alipendwa na walimu wote. Kamati ya shule iliamua kumsaidia kwa nguo na karo.

Alipofika darasa la nane ndiye aliyekuwa nyota wilayani kote. Alikuwa wa kwanza kijijini mwao katika shule ya upili ya kitaifa.

Maina alipata msaada wa masomo kutoka kwa serikali na huko pia alifaulu na kuingia chuo kikuu ambako alihitimu shahada ya digrii.

Leo hii Maina ni meneja kazini. Amemnunulia mama yake shamba na akamjengea nyumba kubwa. Amenunua gari la starehe. Kweli, mvumilivu hula mbivu

<p>31. Maina aliishi maisha gani? A. ya raha B. ya kucheza C. ya shida D. ya ukorofi</p>	<p>36. Maina alikuwa na haya yote isipokuwa _____ A. bidii B. heshima C. uzembe D. uvumilivu</p>
<p>32. Neno ninave limepigwa mstari lina maana _____ A. shangazi yake B. mama yake C. baba yake D. nyanya yake</p>	<p>37. Kwa nini mwalimu wa nasari alimpenda Maina? A. alikuwa na bidii na uzembe B. alikuwa na heshima na bidii C. alikuwa mvivu na mwenye heshima D. alikuwa mtiifu na mwenye kiburi</p>
<p>33. "Chajio" ni chakula cha _____ A. asubuhi B. mchana C. jioni D. kila siku</p>	<p>38. Karo ni malipo shuleni. Malipo ya usafiri ni _____ A. kiingilio B. riba C. nauli D. kiongozi</p>
<p>34. Maina alikuwa _____ shuleni A. mvivu B. mtukutu C. mwenye tamaa D. mwenye bidii</p>	<p>39. Maneno "ndiye aliyekuwa nyota wilayani kote" yana maana kuwa A. alimetameta kama nyota B. alimulika wilaya ikapata mwangaza C. aliwashinda watoto wa darasa lake D. alikuwa wa kwanza katika wilaya nzima</p>
<p>35. Shule ya nasari pia yaweza kuitwa _____ A. chekechea B. chuo C. msingi D. sekondari</p>	<p>40. "Mvumilivu hula mbivu" ni _____ A. methali B. tashbihi C. istiara D. tanakali za sauti</p>

Soma kifungu kifuatacho kisha uyajibu maswali 41-50.

Ni jambo la kusikitisha mno tunapona vijana wanavyojitumbukiza katika janga la kutumia au kuuza dawa za kulevya kwani vijana ndio nguza za matarajio ya taifa lolote. Wimbi hili la kutumia mihadarati limeingia kwa kasi kubwa na yote ni kwa sababu ya ukosefu wa kazi na ukosefu wa mwelekeo na maongozi kwa vijana hawa. Zaidi ya haya, wale matajiri walafi ndio wanaopotosha vijana kwa kuwaingiza katika janga la kuuza mihadarati kama vile bangi. Hii ni kwa vile vijana wanavutiwa na malipo ya juu wanayolipwa na wepesi wa kazi hiyo.

Bila shaka muuza mafuta mazuri lazima ajipake ili kuwavutia wanunuzi. Vivyo hivyo, muuza mihadarati ni lazima atumie angalau kwa kiasi kidogo mwanzoni kabla ya kitendo hicho kuwa ni uraibu asiyoweza kuepuka kwa hali yoyote.

Visa vya vijana waliojiangamiza wenyewe ni vingi na vya kuhusunisha. Wanamalizika wakiwa hohehahe na mwishowe tutakuwa na taifa la wapumbavu lisilokuwa na mawazo wala msimamo.

41. Mwandishi anasikitika kwa sababu:-
A. ya janga la njaa
B. ugonjwa umeenea
C. vijana wanapotea
D. dawa za kulevya ni ghali
42. Ni ipi si sababu za vijana kutumia dawa za kulevya?
A. ukosefu wa elimu
B. ukosefu wa kazi
C. ukosefu wa maongozi
D. marafiki wabaya
43. Vijana wanaingizwa katika shughuli za kuuza dawa za kulevya na _____
A. wazazi   B. matajiri
C. viongozi   D. polisi
44. Vijana wanakubali kuuza dawa za kulevya kwa sababu ya _____
A. kuipenda kazi hiyo
B. kutotaka kazi
C. malipo mazuri
D. kulazimishwa
45. Dawa za kulevya pia zajulikana kama _____
A. mihadarati
B. mkwasi
C. maradhi
D. zahanati
46. Matarajio ya nchi yoyote kwa vijana ni _____
A. kujenga nchi
B. kutumia dawa za kulevya
C. kuharibu nchi
D. kusambaza dawa za kulevya
47. Twasema, mlafi kama _____
A. simba   B. ndovu
C. kuku   D. fisi
48. Vijana hupewa mwelekeo na watu hawa isipokuwa _____
A. wazazi
B. makasisi
C. walevi
D. walimu
49. Kinyume cha vijana ni _____
A. wasichana
B. wazee
C. wavulana
D. wanawake
50. Kichwa kinachofaa taarifa hii ni _____
A. Vijana wapumbavu
B. Vijana na dawa za kulevya
C. Matajiri
D. Kuwa masikini